

Bezoek aan Onderwijscentrum Brussel (OCB)

1 oktober 2025

Piet Vervaecke

The background is a light purple field filled with a dense collage of colorful, semi-transparent icons. These icons include various educational symbols such as books, lightbulbs, speech bubbles, circular arrows, and groups of people. Several yellow arrow-shaped signs with the word 'START' in blue capital letters are scattered throughout the design.

**“...onderwijs in Brussel is en blijft een
succesverhaal én een kwaliteitsbaken
in onze hoofdstad...”**

Uit: Vlaams Regeerakkoord, 2024

*“Samen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het Onderwijscentrum Brussel (OCB) trekken we volop de kaart van het **Nederlands**.”*

*“Ik wil er mee voor zorgen dat ons onderwijsbeleid voldoende rekening houdt met de **grootstedelijke context** waarin Brusselse scholen werken.”*

Uit: Beleidsnota Brussel 24 – 29

Agenda 1 oktober 2025

- Korte historiek
 - OCB als organisatie
 - De inhoudelijke onderbouw
 - OCB, overzicht werking 2025
 - regulier (basiswerking van ondersteuning en vorming)
 - specifiek (inspelen op actuele onderwijsuitdagingen)
 - Enkele projecten (oa Talentboost, BRUZZket)
 - Uitwisseling en vragen
-

Korte historiek

Hoe lang bestaat er al een vorm van onderwijsondersteuning vanuit de VGCC?

1999

2009

1989

Van Taalvaart naar OCB (1/2)

Onderwijs in Brussel, een lange traditie van ondersteuning...

- 1989 VGC-logopedieproject *Taalvaart*
- 1995 VGC-project **BITS²**
- 1997 vzw **Nascholingscentrum Brussel** + leermiddelencentrum (VGC)
- 2000 vzw **Vorrangsbeleid Brussel** (VG + VGC)
- 2003 vzw **Schoolopbouwwerk Brussel** (VGC)
- 2005 vzw **BROSO** (VGC)

Taalvaart, 1989

“In het logopedieproject Taalvaart gingen logopedisten aan de slag met anderstalige kinderen (kleuters en 1ste graad basisonderwijs). Hun werking bestond uit het geven van taaltherapie aan groepjes anderstalige leerlingen, die uit de klas werden gehaald. Daarnaast organiseerden ze ook sensibiliseringsactiviteiten voor het Nederlands.” (Taalvaart, 1989)

“In de kleuterklas zullen kleuters die daar nood aan hebben, een-op-een of in kleine groepjes bijgewerkt worden tijdens de lesuren. Voor de trajecten zal extra personeel nodig zijn. De regering kijkt daarvoor ook naar gepensioneerde leraren, logopedisten,... In het plan staan ook voorstellen over taalstimulerende activiteiten.” (De Standaard, 8 juli 2025, Taalplan Demir)

.....

...met als inhoudelijke rode draad

...taalvaardigheid Nederlands van (anderstalige)
Brusselse leerlingen versterken én bouwen aan
partnerschap met ouders (en de bredere omgeving)!

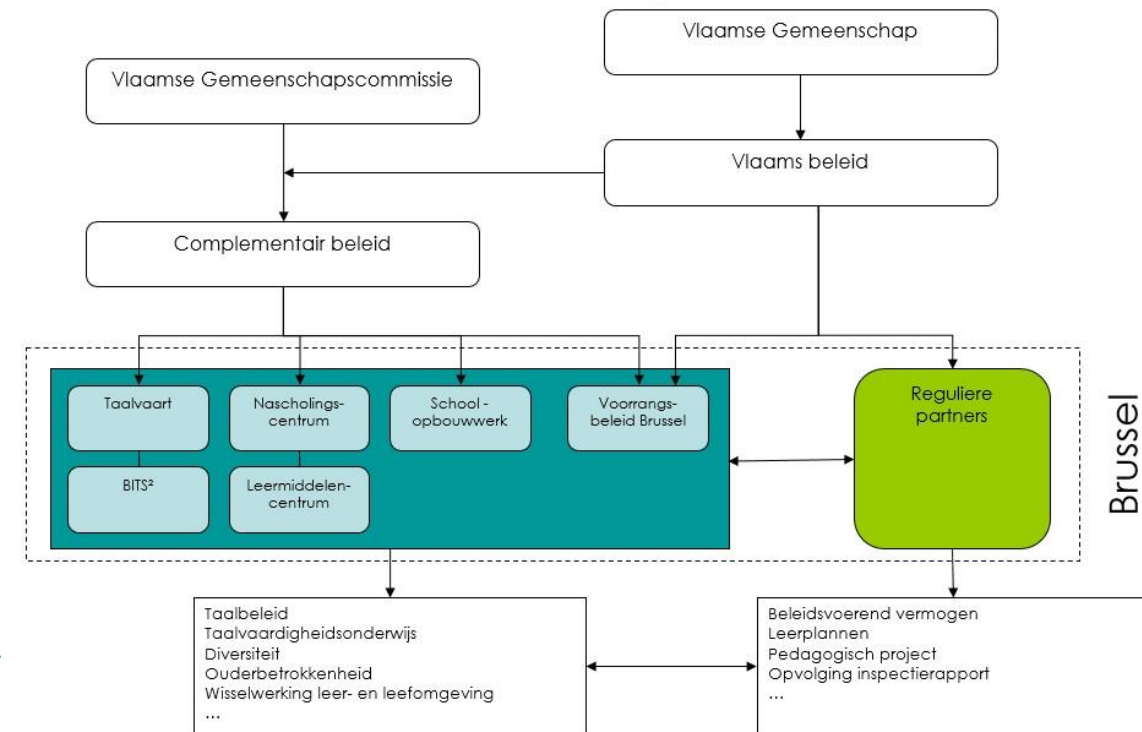
Van Taalvaart naar OCB (2/2)

2002: stroomlijning van de Brusselse onderwijspartners (> VBB)

2007: Ronde Tafel Conferentie Brussel (VG + VGC)

2009: oprichting OCB

2015: integratie VBB

OCB als organisatie

Wat is het meest uitgeleende *boek* in de Onderwijsbibliotheek (2025)?

leesonderwijs
sociale vaardigheden
handpop

1

Technisch lezen in een doorlopende lijn : een praktische leidraad v...

Eskes, Marita

2

Kaatje Klank eerste kleuterklas

Van Severen, Lieve; Feryn, Sanne;

3

Begrijpend lezen in een doorlopende lijn : Een praktisch handboek v...

Eskes, Marita

4

Volop Taal: Didactiek Nederlands voor de lagere school

Schiepers, Mariet; Versteden, Pandora

5

Teach like a champion. 49 technieken om leerlingen te laten excelleren

Lemov, Doug

OCB

1. Een missie en een visie...

*Het OCB wil dat **ALLE kinderen** en jongeren in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel een **succesvolle leer- en onderwijsloopbaan** kunnen doorlopen.*

*Het OCB realiseert deze missie via **professionalisering van stadsleerkrachten** vanuit de inzichten van **Urban Education**.*

2. Een **huis** voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel (+ BIB)

3. Een **team** van 90 onderwijsondersteuners (+ 10 medewerkers)

.....

Onze lokalen en de onderwijsbibliotheek...

Bv. 29 en 30 september 2025

29/9

- Pedagogische studiedag van Campus Kompas Schaarbeek (SO) over taalbeleid in een meertalige omgeving;
- Het OBiB Bibliotheacarissenoverleg met oa toelichting over de werking van OCB en bezoek aan de Onderwijsbibliotheek.

30/9

- Vorming Lego Education voor leerkrachten lager onderwijs
 - Vorming kinderopvang (entiteit gezin)
 - Teamvergadering Leersteuncentrum Kasterlinden
-

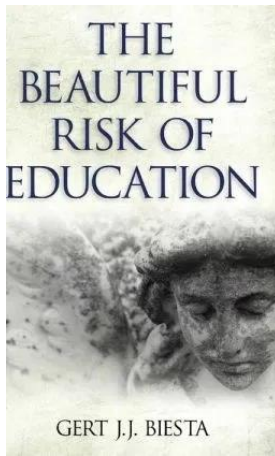

De inhoudelijke onderbouw...

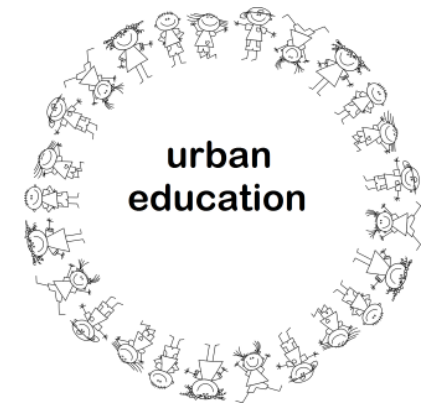
Breder kader

een visie op
onderwijs

- 3 grote doelen zijn meer dan ooit ...
 - kwalificatie
 - socialisatie
 - subjectificatie
- Binnen deze doelen moeten leerlingen **onderwezen worden, leren en ontwikkelen.**

Binnen dit breder kader...

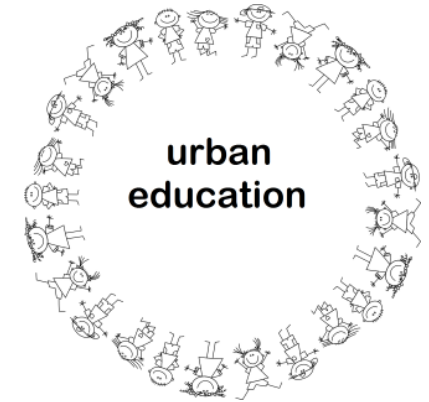

Leerkrachten in het Nederlandstalig onderwijs worden

stadsleerkrachten en werken vanuit de inzichten
over **Urban Education**.

een visie op
onderwijs in
Brussel

Wat is Urban Education?

= speelt in op uitdagingen van grootstedelijk onderwijs

- Krachtig taalonderwijs Nederlands voor taaldiverse leerlingengroepen (> omgaan met meertaligheid);
- Verbinding maken met Brusselse kinderen/jongeren, omgaan met superdiversiteit in de klas en differentiëren;
- Partnerschap aangaan met superdiverse ouders en samenwerken met de vele mogelijkheden in omgeving;
- Omgaan met armoede op school en in de klas.

= maakt gebruik van mogelijkheden van de stad

.....

De warm demander leerkracht

= effectieve leerkrachten in moeilijke onderwijscontexten:

- warme leerkrachtenstijl (*high relationships*)
- veeleisende aanpak (*high expectations*)
- Warm demander leerkrachten > warm demander school !

een visie op
stadsleerkrachten

Leidraad hoge verwachtingen van Leerpunt

1. Wees je **bewust van je verwachtingen** van leerlingen
2. Wees je bewust van de manieren waarop je **verwachtingen communiceert** naar leerlingen
3. Groepeer **flexibel**
4. Stel **heldere leerdoelen**
5. Zorg voor een **positief klasklimaat**

een visie op
onderwijskwaliteit

Samenwerking OCB - Leerpunt

1. Verantwoordelijke OCB zit trimestrieel samen met verantwoordelijke Leerpunt.
2. De interne studiedienst van OCB volgt de ontwikkelingen binnen Leerpunt op.
3. OCB implementeert de expertise Leerpunt in haar team.
4. OCB maakt gebruik van expertise Leerpunt bij visieontwikkeling voor Brussel.
5. OCB stelt haar expertise met betrekking tot onderwijs in een grootstedelijke en meertalige context ter beschikking van Leerpunt.

OCB, overzicht werking

Reguliere werking

Werking actuele onderwijsuitdagingen

= professionalisering stadsleerkrachten

- Ondersteuning op maat
- Vorming
- Expertisedeling (*oa websites*)
- Materiaal ontwikkelen/aanbieden

(oa onderwijsbibliotheek)

= andere/extra opdrachten

- Lerarentekort
- Leervertraging
- Lerarenprofiel
- Verankering

+ Projecten

Strategische personeelsplanning

OCB-doelstellingen via de inzet van personeel!

- 10% overhead (interne werking, voorbereidingen, bibliotheek, professionalisering)
- 10% crisishulp (van coteaching tot klas overnemen)
- 10% aanvangsbegeleiding (starters, zijinstromers, schoolbeleid,...)
- 60% reguliere ondersteuning (begeleidingstrajecten op 140-tal Brusselse scholen rond specifiek grootstedelijke thema's)
- 10% andere (LeerkrachtBXL, Vormingen, Projecten, VGC-Speelpleinen, Talentboost)

Vormingsaanbod scholen met focus Urban Education

Beperkt vormingsaanbod met focus op...

- Leesonderwijs
- Taaldidactiek in meertalige context
- Anderstalige nieuwkomers
- Armoede
- Outdoor learning
- Taal- en denkvaardigheden, lego education

VORMINGSAANBOD OCB 2025-2026

BASISONDERWIJS

di	23.09.2025	Help! Een klas vol verschillen. Technisch lezen in L2
di	30.09.2025	Lego Education in het lager onderwijs
do	02.10.2025	Lezen in L1: starten met lezen
di	07.10.2025	De kracht van buiten lesgeven: bouwen aan een warm klasklimaat
do	16.10.2025	SOS lezen! Technisch lezen in L3-L6
di	21.10.2025	Anderstalige nieuwkomers: een krachtig aanbod
do	20.11.2025	Krachtige talendidactiek in een meertalige klas
di	25.11.2025	Klanken en letters in de kleuterklas
di	02.12.2025	Alfabetiseren van anderstalige nieuwkomers
do	15.01.2026	Taal- en denkvaardigheden stimuleren bij kleuters
di	20.01.2026	Onderwijs aan jonge tieners in Brussel
do	29.01.2026	De impact van armoede op executieve functies (1)
di	10.02.2026	De impact van armoede op executieve functies (2)
do	26.02.2026	Lezen in L1: van zoemend naar vloeiend lezen
di	03.03.2026	Beter Buiten (1)
do	02.04.2026	Beter Buiten (2)
di	05.05.2026	Beter Buiten (3)
woe	10.06.2026	OCB-Onderwijsdag

SECUNDAIR ONDERWIJS

do-vr	21-22.08.2025	Inleef- en leertraject stadsleerkracht: zomertweedaagse
di	14.10.2025	Inleef- en leertraject stadsleerkracht: terugkommoment 1
do	20.11.2025	Krachtige talendidactiek in een meertalige klas
di	20.01.2026	Onderwijs aan jonge tieners in Bxl
do	22.01.2026	Inleef- en leertraject stadsleerkracht: terugkommoment 2
do	29.01.2026	De impact van armoede op executieve functies (1)
di	10.02.2026	De impact van armoede op executieve functies (2)
di	28.04.2026	Inleef- en leertraject stadsleerkracht: slotmoment
woe	10.06.2026	OCB-Onderwijsdag

(1) (2) (3) : Deze vorming bestaat uit meerdere sessies

Marcqstraat 16-18
1000 Brussel
02 210 63 90

WWW.ONDERWIJSCENTRUMBRUSSEL.BE
@onderwijscentrumbrussel
onderwijscentrum_brussel
onderwijscentrumbrussel@vgc.be

Onderwijscentrum
brussel

Bv. Vorming Lego education in STEMLABxl

- STEM, TAAL-, SPEL- en DENKvaardigheden
- Via materialen, waaronder Lego Education
- extra ontwikkelingskansen voor Brusselse leerlingen
- Ontwikkelen vaardigheden bij leraren

Ondersteuning **stadsleerkrachten**

Centrale thema's :

- Taalvaardigheidsonderwijs Nederlands, ontwikkelen van taalbeleid en omgaan met meertaligheid;
 - Ouderbetrokkenheid en onderwijsondersteunend thuisklimaat;
 - Omgaan met **armoede** in de klas en op school (financieel en onderwijskundig);
 - Verbindend leer-, klas- en schoolklimaat;
 - Transities (onderwijs- en leerloopbaan);
 - **Breed leren** en het verbinden van het binnen- en buitenschoolse leren.
-

+ leerkrachtentekort, leervertraging

Overzicht thema's trajecten

Thema	Aandeel trajecten per thema
Taalonderwijs Nederlands	59%
LKS-klimaat	23%
Breed leren	4%
Meertaligheid	3%
Ouderbetrokkenheid	2%
Transities	2%
Kansarmoede	1%
Krijt	4%
MOS	3%

Taalonderwijs **Nederlands**

1. Taalbeleid
 2. Taaltoetsing en datageletterdheid
 3. Taalverwerving
 4. Ontluikende geletterdheid
 5. Aanvankelijk leesonderwijs
 6. Taalvaardigheden, oa leesvaardigheid
 7. Taalgericht vakonderwijs
 - 8....
-

Partnerschap met Ouders

1. Samenwerking
 2. Communicatie
 3. Schoolbetrokkenheid
 4. Thuisbetrokkenheid
 5. Ouderbeleid
 6. Gesprekken met ouders
 7. Ouders en oriëntatie
 8. Ouderactiviteiten
 - 9.....
-

Begeleidingsvisie (1/2)

Ondersteuning door OCB combineert twee rollen:

1.coach van verandering bij leraren en scholen

= stimuleren van de ontwikkeling / het leren van de leraar

2.expert mbt aantal onderwijsinhouden

= expertise binnenbrengen in scholen (Urban Education)

➔ **continuüm tussen coach en expert.**

.....

Begeleidingsvisie (2/2)

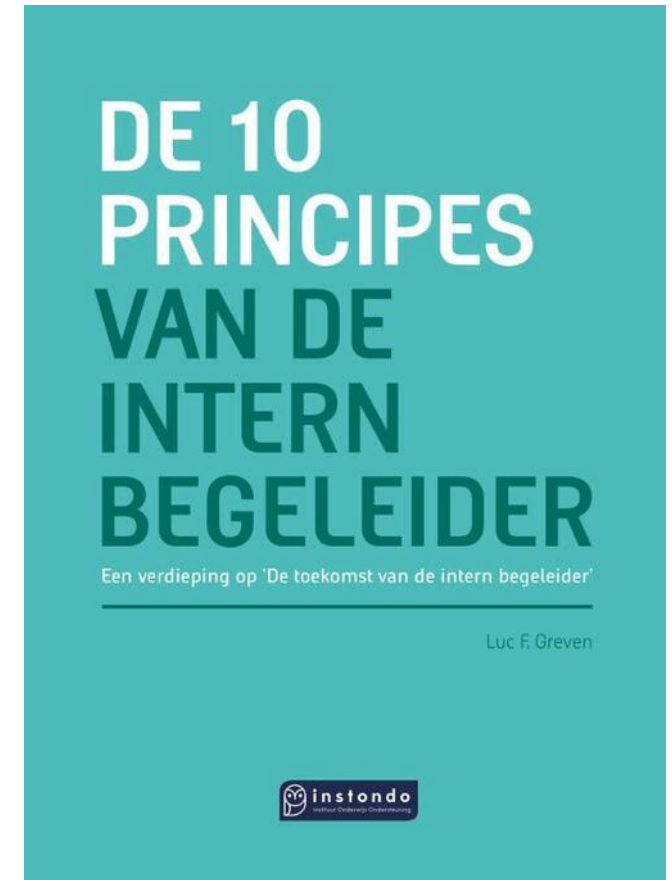
- Het Onderwijscentrum Brussel hanteert vanuit een intensieve aanwezigheid op school een brede waaier van heel diverse ondersteuningsinterventies
- De keuze voor bepaalde interventies wordt bepaald door het traject (doelen, acties), context (leraar, school,...) en de eigenheid van de ondersteuner.

Een nieuwe slogan voor 25 – 26...

= bouwt verder op onze unieke kracht als OCB

= een belangrijke pijler van effectieve schoolbegeleiding

= één van de 10 principes uit het boek van Luc Greven

ook en vooral op de plek en het moment dat het moeilijk is

Actuele uitdagingen

Extra zorg voor zij-instromers, starters, schoolteam als geheel

Inspelen op leervertraging, centrale toetsen, inspectie

Klasondersteuning als hulp en begeleidingsmethodiek

Verankering van traject, verbinding tijdens pauzejaar

Crisishulp, stavaza september 25

= **geen duurzame** en **niet altijd een kwaliteitsvolle** oplossing is, maar het kan de school **tijdelijk uit nood** helpen

- max. halftijds inzet van een onderwijsondersteuner
- zo kort mogelijk (maximum tot de volgende schoolvakantie)

➤ 10 expliciete vragen voor crisishulp, waarvan 1 SO

➤ loopt nog op 8 scholen

+ veel ad hoc crisishulp

.....

Projecten vanuit OCB

Talentboost

Druk op **Esc** om volledig scherm af te sluiten

Talent**BOOST**

boost jij als begeleider-leerkracht de talenten van de kinderen?

Talentboost is een Brussels project met taalstimulerende activiteiten voor anderstalige nieuwkomers en kinderen met een andere thuistaal die het moeilijk hebben met het Nederlands. Kinderen van 6 tot en met 12 jaar leren al spelend Nederlands, met nadruk op mondelinge vaardigheden. In een taalrijke omgeving kunnen ze hun talenten ontdekken en ontwikkelen.

Talentboost gaat door tijdens een week in de paasvakantie en tijdens vier weken in de zomervakantie.

Als begeleider-leerkracht bij Talentboost wil je dat ...

- Kinderen zich erkend, gesteund en gehoord voelen
- Kinderen hun thuistaal als hefboom voor het Nederlands gebruiken
- Kinderen al spelend leren
- Kinderen hun talenten laten groeien

Meewerken aan Talentboost is ...

ervaring opdoen met anderstalige nieuwkomers
jonge animatoren prikkelen om leerkracht te worden in Brussel
fijn samenwerken met een gemotiveerd en divers team
ontdekken van educatieve partners in Brussel
krachtig samenwerken met Onderwijscentrum Brussel

Interesse? Mail jouw CV en motivatie naar talentboost@vgc.be
Meer info? Surf naar www.onderwijscentrumbrussel.be

KW: 010 Verrept, ontwerpt en beheert. Eerste versie uitgegeven 09/10/2020 Brussel

- Zomerschool
- Voor anderstalige nieuwkomers
- Met focus op:
 - Mondelinge taalvaardigheid Nederlands
 - Zelfredzaamheid
 - Integratie

BRUZZKet

Websites OCB

BRUSSEL
VOL TAAL

1. Brussel Vol Taal

2. Communiceren met Ouders

3. GeneratieBXL

4. Klascement

BXL

INFOFICHE

OUDER- PRIKKELS

Een ouderprikkel is een van de vele manieren om aan ouderbetrokkenheid en meer specifiek aan thuisbetrokkenheid te werken. Het is een hulpmiddel om thuis over school te praten.

KLAS

THUIS

LEERKRACHT

KIND

OUDER

ouder-prikkel

HAALBAAR VOOR ALLE GEZINNEN

De thuiscontext van ieder kind is zeer specifiek. Daarom is het belangrijk om een ouderprikkel zo laagdrempelig en eenvoudig mogelijk te houden. Zorg ervoor dat de ouderprikkel een betekenis heeft en een link heeft met de leefwereld van de kinderen en de ouders. Idealerweise kun je de prikkel ook aanpassen op maat van de context van een individueel kind. Je kunt bijvoorbeeld rekening houden met drukke of belangrijke periodes voor de kinderen, zoals religieuze feesten, een pasgeboren zusje of broertje, een verhuis ...

ER ZIJN TWEE VORMEN VAN OUDERBETROKKENHEID:

- **schoolbetrokkenheid:** ouders komen naar openklasmomenten, infomomenten, oudercontacten ... op school.
- **thuisbetrokkenheid in de betekenis van 'parenting':** ouders bieden thuis een stimulerende leeromgeving.

Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat de betrokkenheid van ouders thuis het meest effectief is. Voor ouders in een kwetsbare situatie blijft naast thuisbetrokkenheid ook schoolbetrokkenheid belangrijk om voldoende zicht te krijgen op de schoolcontext van hun kind.

www.communicerenmetouders.brussels

Onderwijscentrum brussel

En ook...

Podcast Urban Education

Urban Education is de podcast van het Onderwijscentrum Brussel, waar we samen met leerkrachten en directies van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel antwoorden zoeken op de uitdagingen van de grootstad.

Stadspel voor urban education.

Stadspel Urban Education

Tijdens dit interactief stadspel maken studenten in de lerarenopleiding kennis met de didactische en culturele troeven van de hoofdstad. Ze verkennen hun eigen manier van denken over de grootstad en verruimen hun blik op Brussel. De opdrachten zijn gelinkt aan grootstedelijke thema's zoals diversiteit, meertaligheid, armoede ...

talent for
TEACHING

talent for
TEACHING

Talent for Teaching

Met Talent for Teaching kunnen leerlingen uit de derde graad secundair proeven van het leven als leerkracht voor de klas. Ze worden begeleid en hun inzet wordt beloond. Een mooi opstapje naar de leerkrachtenopleiding. Zo kunnen we lestaalent vroeg ontdekken én aanmoedigen.

Aanvangsbegeleiding

Brussel heeft een opvallend jong leerkrachtenkorps. Er zijn ontzettend veel startende leerkrachten aan het werk. Het is belangrijk om die starters goed te ondersteunen en om hen duurzaam deel te laten uitmaken van het schoolteam. Niet alleen voor de starters zelf, maar ook om het groeiende leerkrachtentekort en leerkrachtenverloop een halt toe te roepen.

Duurzaamheid op school

Hoe kun je als school een positief verschil maken voor het milieu en het klimaat? Wil jouw school bewust werken rond de Sustainable Development Goals, bewust consumeren of vergroening? In Brussel zijn er heel wat mogelijkheden om aan duurzaamheidseducatie te werken.

Onderwijscentrum brussel

Marcqstraat 16
1000 Brussel

☎ 02 210 63 90

✉ onderwijscentrumbrussel@vgc.be

📘 [@onderwijscentrumbrussel](https://www.facebook.com/onderwijscentrumbrussel)

📷 [onderwijscentrum_brussel](https://www.instagram.com/onderwijscentrum_brussel)

